

Mihai C.V. CORNACI

**OBSERVAȚII GENERALE REFERITOARE LA
CARTOFILIA BOTOȘĂNEANĂ**

Cuvinte - cheie: cartofilie, Botoșani, carte poștală ilustrată, tipărire, circulație, colecționare, colecționari, colecții.

În linii generale, colecționarii de cărți poștale ilustrate (C.P.I.), cât și alți iubitori ai domeniului, cunosc în parte eforturile tuturor celor care, în ultimele decenii ale secolului al XX-lea și începutul celui următor, s-au străduit prin studiile lor să-și aducă contribuția la elucidarea începutului cartofiliei¹ europene, cât și a celei din Regatul României. Deși o mică parte din aceste contribuții s-au dovedit ulterior cu unele inexactități, ele au constituit în timp acumulări benefice procesului cognitiv, când respectând criteriile evolutive, s-au declanșat salturile calificative ale domeniului.

În perioada de început, asupra cărților poștale² (C.P.) se intervenea de către expeditor printr-un procedeu oarecare la aplicarea unui desen (ilustrații) pe aversul C.P., devenind accepțiunea strictă a expresiei „*carte poștală ilustrată*”, și nu „*carte ilustrată poștală*”. Aceste C.P., în fapt oficiale, care au respectat normele de exploatare poștală și care au fost ulterior ilustrate, pot fi apreciate în accepțiunea cartofiliei ca fiind „*cărți poștale ilustrate*”. Dacă spunem „*da*”, ajungem în contrast cu regulile cartofiliei, piesele fiind rezultatul unor acțiuni impulsive sau afective de moment, fiind aproape imposibil de încadrat într-un perimetru sistematizat după criterii obiective. Dacă apreciem și spunem „*nu*”, apar critici după opinii, în general, subiective.

Numai în baza unei convenții colective a specialiștilor, ce va genera o posibilă definiție practică aceea ce poate fi considerat drept „*carte poștală ilustrată*”, va depăși aprecierea și responsabilitatea unei singure persoane. Pe drept - astfel de piese pot fi încadrate în categoria „*variațiuni de cărți poștale*”³, cu motivarea că prin procedeele folosite s-a diversificat doar forma de exprimare a unui mesaj (comunicare), piesa rămânând ceea ce a fost în intenția producătorului, o carte poștală prevăzută artificial cu o ilustrație. Depășind improvizațiile și neavând în prima perioadă exemplare pentru categoria „*precursori*”, opinăm pentru încadrarea în cartofilia propriu-zisă doar a acelor piese confecționate conform unor norme stabilite și acceptate legal, prevăzute de firma producătoare cu o ilustrație de mărime variabilă, cu destinația de a servi oficial ca suport pentru corespondență poștală în folosul public.

¹Ramură de colecționare, apărută după anul 1870, ca urmare a primelor emisiuni de C.P.; apoi de C.P.I. Este pasiunea de a colecționa, selecta și studia cărțile poștale ilustrate. Numele său vine din limba franceză (*cartophilie*). Este separată de filatelie.

²Primele C.P. au apărut în Austro-Ungaria, la 01.11.1869 (Vezi Marcel Dănescu, *Filatelie de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București, 1987, p. 60.

³Vezi: prof. Helmut Kulhanec, „*Proiect privind începutul cartofiliei în Vechiul Regat*”, în „*Magazin de filatelie, cartofilie și numismatică*”, Anul VII, nr. 10 (79), decembrie 2001, pp. 10-12.

¹Ramură de colecționare, apărută după anul 1870, ca urmare a primelor emisiuni de C.P.; apoi de C.P.I. Este pasiunea de a colecționa, selecta și studia cărțile poștale ilustrate. Numele său vine din limba franceză (*cartophilie*). Este separată de filatelie.

²Primele C.P. au apărut în Austro-Ungaria, la 01.11.1869 (Vezi Marcel Dănescu, *Filatelie de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București, 1987, p. 60.

³Vezi: prof. Helmut Kulhanec, „*Proiect privind începutul cartofiliei în Vechiul Regat*”, în „*Magazin de filatelie, cartofilie și numismatică*”, Anul VII, nr. 10 (79), decembrie 2001, pp. 10-12.

Numai în baza unei convenții colective a specialiștilor, ce va genera o posibilă definiție practică aceea ce poate fi considerat drept „*carte poștală ilustrată*”, va depăși aprecierea și responsabilitatea unei singure persoane. Pe drept - astfel de piese pot fi încadrate în categoria „*variațiuni de cărți poștale*”³, cu motivarea că prin procedeele folosite s-a diversificat doar forma de exprimare a unui mesaj (comunicare), piesa rămânând ceea ce a fost în intenția producătorului, o carte poștală prevăzută artificial cu o ilustrație. Depășind improvizațiile și neavând în prima perioadă exemplare pentru categoria „*precursori*”, opinăm pentru încadrarea în cartofilia propriu-zisă doar a acelor piese confecționate conform unor norme stabilite și acceptate legal, prevăzute de firma producătoare cu o ilustrație de mărime variabilă, cu destinația de a servi oficial ca suport pentru corespondență poștală în folosul public.

În perioada de început, asupra cărților poștale² (C.P.) se intervenea de către expeditor printr-un procedeu oarecare la aplicarea unui desen (ilustrații) pe aversul C.P., devenind accepțiunea strictă a expresiei „*carte poștală ilustrată*”, și nu „*carte ilustrată poștală*”. Aceste C.P., în fapt oficiale, care au respectat normele de exploatare poștală și care au fost ulterior ilustrate, pot fi apreciate în accepțiunea cartofiliei ca fiind „*cărți poștale ilustrate*”. Dacă spunem „*da*”, ajungem în contrast cu regulile cartofiliei, piesele fiind rezultatul unor acțiuni impulsive sau afective de moment, fiind aproape imposibil de încadrat într-un perimetru sistematizat după criterii obiective. Dacă apreciem și spunem „*nu*”, apar critici după opinii, în general, subiective.

Numai în baza unei convenții colective a specialiștilor, ce va genera o posibilă definiție practică aceea ce poate fi considerat drept „*carte poștală ilustrată*”, va depăși aprecierea și responsabilitatea unei singure persoane. Pe drept - astfel de piese pot fi încadrate în categoria „*variațiuni de cărți poștale*”³, cu motivarea că prin procedeele folosite s-a diversificat doar forma de exprimare a unui mesaj (comunicare), piesa rămânând ceea ce a fost în intenția producătorului, o carte poștală prevăzută artificial cu o ilustrație. Depășind improvizațiile și neavând în prima perioadă exemplare pentru categoria „*precursori*”, opinăm pentru încadrarea în cartofilia propriu-zisă doar a acelor piese confecționate conform unor norme stabilite și acceptate legal, prevăzute de firma producătoare cu o ilustrație de mărime variabilă, cu destinația de a servi oficial ca suport pentru corespondență poștală în folosul public.

Cuvinte - cheie: cartofilie, Botoșani, carte poștală ilustrată, tipărire, circulație, colecționare, colecționari, colecții.

**OBSERVAȚII GENERALE REFERITOARE LA
CARTOFILIA BOTOȘĂNEANĂ**

Mihai C.V. CORNACI

În acest context, după ce la 1 octombrie 1869, profesorul de economie de la Academia Militară din Viena, Emmanuel Hermann, lansează un carton numit „*Korrespondenz - Karte*”, aceasta fiind prima carte poștală din lume⁴ și după apariția primelor emisiuni de cărți poștale ilustrate în jurul anului 1870⁵, administrațiile poștale din mai multe țări și-au însușit editarea cărților poștale simple și ilustrate, ajungându-se la aprecierea că în anul 1880, în lume, s-au expedit un miliard de exemplare. Multitudinea de emisiuni a micilor cartoane desenate și colorate de abili graficieni - ilustratori ori fotografi specializați în redarea unor largi game de subiecte (personalități, evocări istorice, edificii celebre și aspect stradale, peisaje, modă, obiceiuri și ocupații, viața la țară etc.) a atras atenția mai multor îndrăgostiți de frumos, apărând astfel colecționarii.

Ca o confirmare că această pasiune -*cartofilia*- a apărut de timpuriu, prezentăm alăturat o copie după o ilustrată (pliată) din colecția personală (fig.1), având imprimat în interior și pe partea opusă adresei „Marșul Colecționarilor de Ilustrate” de Jul Holzer, lucrare în Do Major pentru pian, trio în Fa Major, formă tripartită ABA .

Fig. 1

Piesa provine dintr-o corespondență de familie, dintre alte 177 bucăți, având ca fericită destinatară pe d-ra Rosi Costiner din Corni, districtul Verești; a fost expedită din Viena la 10.09.1898⁶. Tot la acest capitol, amintim dintre precursori pe poeta Emilia

⁴Aureliu Ciobanu, C-tin Ciobanu *Alexandre-Wilhelm Wolkenberg, primul editor cartofil din Basarabia*, Chișinău, 2014, p. 9.

⁵ Marcel Dănescu, *op. cit.*, p. 61.

⁶Articol de semnalare, publicat în revista „*Filatelica*”, nr. 2 (441), 1993, p. 10.

În acest context, după ce la 1 octombrie 1869, profesorul de economie de la Academia Militară din Viena, Emmanuel Hermann, lansează un carton numit „*Korrespondenz - Karte*”, aceasta fiind prima carte poștală din lume⁴ și după apariția primelor emisiuni de cărți poștale ilustrate în jurul anului 1870⁵, administrațiile poștale din mai multe țări și-au însușit editarea cărților poștale simple și ilustrate, ajungându-se la aprecierea că în anul 1880, în lume, s-au expedit un miliard de exemplare. Multitudinea de emisiuni a micilor cartoane desenate și colorate de abili graficieni - ilustratori ori fotografi specializați în redarea unor largi game de subiecte (personalități, evocări istorice, edificii celebre și aspect stradale, peisaje, modă, obiceiuri și ocupații, viața la țară etc.) a atras atenția mai multor îndrăgostiți de frumos, apărând astfel colecționarii.

Ca o confirmare că această pasiune -*cartofilia*- a apărut de timpuriu, prezentăm alăturat o copie după o ilustrată (pliată) din colecția personală (fig.1), având imprimat în interior și pe partea opusă adresei „Marșul Colecționarilor de Ilustrate” de Jul Holzer, lucrare în Do Major pentru pian, trio în Fa Major, formă tripartită ABA .

Fig. 1

Piesa provine dintr-o corespondență de familie, dintre alte 177 bucăți, având ca fericită destinatară pe d-ra Rosi Costiner din Corni, districtul Verești; a fost expedită din Viena la 10.09.1898⁶. Tot la acest capitol, amintim dintre precursori pe poeta Emilia

⁴Aureliu Ciobanu, C-tin Ciobanu *Alexandre-Wilhelm Wolkenberg, primul editor cartofil din Basarabia*, Chișinău, 2014, p. 9.

⁵ Marcel Dănescu, *op. cit.*, p. 61.

⁶Articol de semnalare, publicat în revista „*Filatelica*”, nr. 2 (441), 1993, p. 10.

Fontane care, printre stihurile sale, unul l-a dediat colecționarilor cartofili (fig. 2), „Sonet pentru cartofili”⁷, în traducerea lui Dumitru Munteanu⁸.

Fig. 2

Mai târziu, prin anii 1970-1975, Dumitru Munteanu („Ticu”), unul dintre marii maeștrii cartofili, dar și un remarcabil epigramist, scrie „*Ultimul epitaf*” la adresa unora care nu sunt în măsură nici să bănuiască frustrările suferite uneori de un colecționar în finalizarea epuizantei sale pasiuni:

“Când cei cu-a duhului carență
Mă vor fi îngropat umil,
Prefer pământul că-i fertil,
Nu stearpa lor indiferență...”.

Mai recent (09.10.1998), scriitorul și cartofilul ieșean V. Vajoga, a scris „*Rondelul cartofilistului*”:

Referitor la presupusele date de apariție a primelor „*cărți poștale ilustrate*” în țările europene, după tot felul de păreri controversate, în general poate fi admisă clasificarea⁸:

1. Iulie 1870 - Germania - prin comerciantul A. Schwartz;
2. Septembrie 1870 - Franța, Paris;
3. 1 octombrie 1870 - Anglia;

⁷ Silviu N. Dragomir, *Istoria cartofiliei românești*, București, 2010. Copie după C.P.I. de la p. 2.
⁸ Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 24.

Fontane care, printre stihurile sale, unul l-a dediat colecționarilor cartofili (fig. 2), „*Sonet pentru cartofili*”⁷, în traducerea lui Dumitru Munteanu⁸.

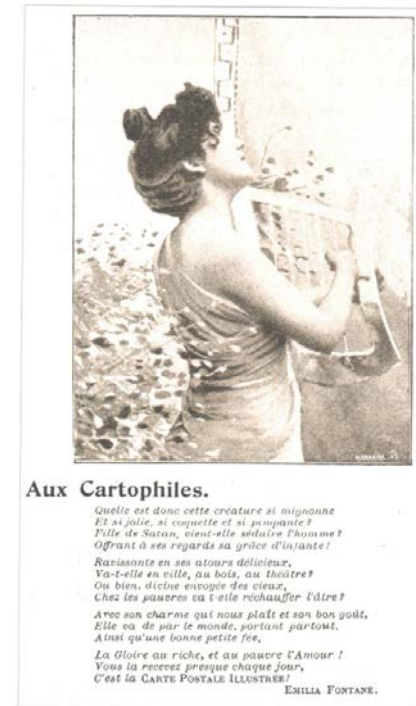

Fig. 2

Mai târziu, prin anii 1970-1975, Dumitru Munteanu („Ticu”), unul dintre marii maeștrii cartofili, dar și un remarcabil epigramist, scrie „*Ultimul epitaf*” la adresa unora care nu sunt în măsură nici să bănuiască frustrările suferite uneori de un colecționar în finalizarea epuizantei sale pasiuni:

“Când cei cu-a duhului carență
Mă vor fi îngropat umil,
Prefer pământul că-i fertil,
Nu stearpa lor indiferență...”.

Mai recent (09.10.1998), scriitorul și cartofilul ieșean V. Vajoga, a scris „*Rondelul cartofilistului*”:

Referitor la presupusele date de apariție a primelor „*cărți poștale ilustrate*” în țările europene, după tot felul de păreri controversate, în general poate fi admisă clasificarea⁸:

1. Iulie 1870 - Germania - prin comerciantul A. Schwartz;
2. Septembrie 1870 - Franța, Paris;
3. 1 octombrie 1870 - Anglia;

⁷ Silviu N. Dragomir, *Istoria cartofiliei românești*, București, 2010. Copie după C.P.I. de la p. 2.

⁸ Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 24.

4. 1 ianuarie 1871 - Belgia;
5. 20 mai 1871 - Austria;
6. 1874 - Germania (Rudelsburg);
7. 1882 - Germania (Exp. Nat. De Industrie, Meserii și Arte).

Privitor la cărțile poștale ilustrate (C.P.I.) românești, se poate afirma că au devenit legale din data de 20 octombrie 1894 - prin ordinul circular nr. 43041, publicat în *Buletinul Telegrafo-Poștal* din 1894, p. 479 - „pentru a satisface cerințele publicului, se admite în serviciul intern, introducerea cărților poștale de industrie privată”. În fapt, prima C.P.I. din Vechiul Regat (fig. 3) a fost pusă spre vânzare în luna august 1894, cu ocazia inaugurării în București a **EXPOZIȚIEI COOPERATORILOR ROMÂNI**.

Fig. 3 (exemplar în colecția autorului)

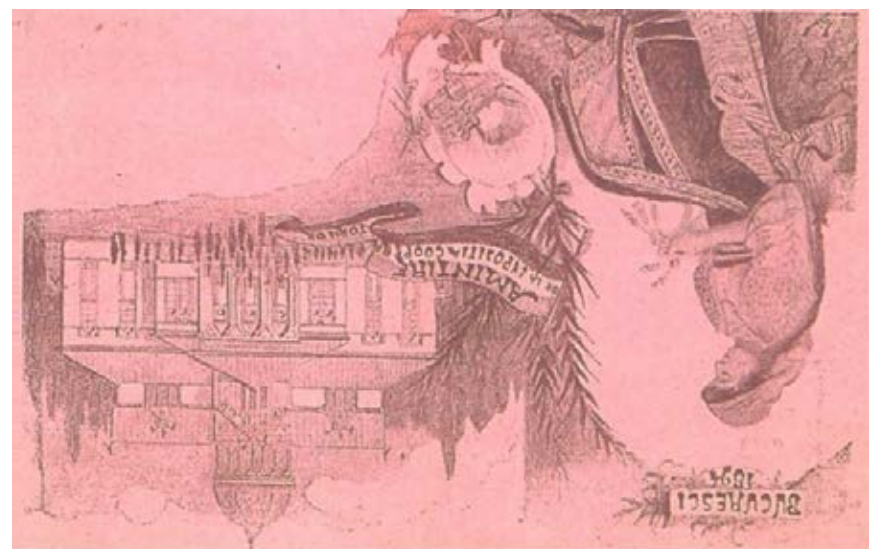
Expoziția a fost organizată sub conducerea lui Dimitrie Butculescu, președinte al cooperativelor români și președinte al Societății Filateliștilor din România. Cărțile poștale ilustrate, tripticul (roșu, galben și albastru), editate cu ocazia evenimentului, au avut ca bază, autorizarea D.G.T.P. dată prin circulara 40.605/17.09.1894: „Vi se pune în vedere că direcțiunea autorisând comitetul expozițiunii cooperativelor din țară de a confecționa și pune în circulație, numai pe timpul cât va dura expozițiunea ce s-a deschis în București la 29 august (), niște cărți poștale speciale cu ilustrațiuni, tipărite pe cartoane albastre, galbene și roșii, fără timbru încrustat (...).”⁶. Autorul desenului de pe C.P.I. este

⁶Mihail Cezar Săvulescu, „Puncte de vedere privind unele aspecte ale perioadei clasice a cartofiliei românești”, în *Revista „Filatelia”*, nr. 11/1999, pp. 7 - 8; idem, „Studiu privind documentele emise de Direcția Generală a Telegrafelor și Poștelor referitoare la admiterea și reglementarea circulației prin poștă a cărților poștale ilustrate până la 1905”, în: *Revista „Filatelia”*, nr. 12/1999, pp. 17-19.

⁹Mihail Cezar Săvulescu, „Puncte de vedere privind unele aspecte ale perioadei clasice a cartofiliei românești”, în *Revista „Filatelia”*, nr. 11/1999, pp. 7 - 8; idem, „Studiu privind documentele emise de Direcția Generală a Telegrafelor și Poștelor referitoare la admiterea și reglementarea circulației prin poștă a cărților poștale ilustrate până la 1905”, în: *Revista „Filatelia”*, nr. 12/1999, pp. 17-19.

Expoziția a fost organizată sub conducerea lui Dimitrie Butculescu, președinte al cooperativelor români și președinte al Societății Filateliștilor din România. Cărțile poștale ilustrate, tripticul (roșu, galben și albastru), editate cu ocazia evenimentului, au avut ca bază, autorizarea D.G.T.P. dată prin circulara 40.605/17.09.1894: „Vi se pune în vedere că direcțiunea autorisând comitetul expozițiunii cooperativelor din țară de a confecționa și pune în circulație, numai pe timpul cât va dura expozițiunea ce s-a deschis în București la 29 august (), niște cărți poștale speciale cu ilustrațiuni, tipărite pe cartoane albastre, galbene și roșii, fără timbru încrustat (...).”⁹. Autorul desenului de pe C.P.I. este

Fig. 3 (exemplar în colecția autorului)

Privitor la cărțile poștale ilustrate (C.P.I.) românești, se poate afirma că au devenit legale din data de 20 octombrie 1894 - prin ordinul circular nr. 43041, publicat în *Buletinul Telegrafo-Poștal* din 1894, p. 479 - „pentru a satisface cerințele publicului, se admite în serviciul intern, introducerea cărților poștale de industrie privată”. În fapt, prima C.P.I. din Vechiul Regat (fig. 3) a fost pusă spre vânzare în luna august 1894, cu ocazia inaugurării în București a **EXPOZIȚIEI COOPERATORILOR ROMÂNI**.

4. 1 ianuarie 1871 - Belgia;
5. 20 mai 1871 - Austria;
6. 1874 - Germania (Rudelsburg);
7. 1882 - Germania (Exp. Nat. De Industrie, Meserii și Arte).

artistul Constantin Jiquid, iar „*țărăncuța*” care i-a servit ca model a fost domnișoara Alexandrina Burelly, ulterior căsătorită cu marele dramaturg Ion Luca Caragiale. De menționat că la Expoziția Cooperatorilor din București, au participat și unele societăți cooperatiste¹⁰ reprezentând industria grea (Lemaitre, Wolff), dar și „Societatea Cooperativă a Construcțiilor și Meșterilor Români”, care a editat o medalie (fig. 4), pe reversul căreia este înscrisă legenda dispusă circular „CONCURSUL GENERAL ANUAL - 29 AUGUST 1894”, care confirmă data corectă a deschiderii expoziției (și nu 20 sau 24 august, după unele surse, date strecurate probabil din greșeli de tipar).

Fig. 4.
(exemplar în colecția
autorului)

De apariția primelor cărți poștale ilustrate de la noi s-au ocupat mai mulți cercetători cartofili, printre care Viorel Lipovan, Liviu N. Cristea, Valeriu Avramescu, Helmut Kulhanek, Mihail Cezar Săvulescu, Romeo Alexandrescu, Silviu N. Dragomir ș.a. Față de circulația acestor C.P.I., cercetătorii sus menționați au afirmat:

- Cea mai timpurie dată de circulație cunoscută este 10 septembrie 1894- un exemplar de culoare roșie, în colecția Silviu Dragomir;
- Cea de-a doua, tot de culoare roșie, din colecția R. Alexandrescu, circulate la 24.09.1894 (fără ștampila expoziției), prima până acum circulată legal prin poștă, după aprobarea oficială excepțională din 17 septembrie 1894, având cele două ștampile poștale de plecare (București) și sosire (Brăila);
- Cea de-a treia, este un exemplar albastru prezentat de d-l S. Dragomir, în *op. cit.*, la p. 25, cu marcă aplicată și doar cu ștampila expoziției din 30 septembrie 1894, adresată domnului D. Butculescu (posibilă autoadresare) lipsind ștampila de sosire;
- Cea de-a patra, exemplar de culoare galbenă, fără marcă, cu ștampila expoziției din 4 noiembrie 1894 (prezentat de domnul Silviu Dragomir);
- Cea de-a cincea, exemplar de culoare roșie, în colecția prof. Helmut Kulhanek, mai puțin relevantă, circulată în 1896, de la Bacău în Austria¹¹.

¹⁰ www.zt.ro/ziarul-de-duminica/expoziția-cooperatorilor-3020114.
¹¹ Helmut Kulhanec. „Proiect de scenariu privind începutul cartofiliei în Vechiul Regat (2), în: „Magazin de filatelie, cartofilie și numismatică”, An VIII, nr. 1-2 (80-81), pp. 9-11.

artistul Constantin Jiquid, iar „*țărăncuța*” care i-a servit ca model a fost domnișoara Alexandrina Burelly, ulterior căsătorită cu marele dramaturg Ion Luca Caragiale.

De menționat că la Expoziția Cooperatorilor din București, au participat și unele societăți cooperatiste¹⁰ reprezentând industria grea (Lemaitre, Wolff), dar și „Societatea Cooperativă a Construcțiilor și Meșterilor Români”, care a editat o medalie (fig. 4), pe reversul căreia este înscrisă legenda dispusă circular „CONCURSUL GENERAL ANUAL - 29 AUGUST 1894”, care confirmă data corectă a deschiderii expoziției (și nu 20 sau 24 august, după unele surse, date strecurate probabil din greșeli de tipar).

Fig. 4.
(exemplar în colecția
autorului)

De apariția primelor cărți poștale ilustrate de la noi s-au ocupat mai mulți cercetători cartofili, printre care Viorel Lipovan, Liviu N. Cristea, Valeriu Avramescu, Helmut Kulhanek, Mihail Cezar Săvulescu, Romeo Alexandrescu, Silviu N. Dragomir ș.a. Față de circulația acestor C.P.I., cercetătorii sus menționați au afirmat:

- Cea mai timpurie dată de circulație cunoscută este 10 septembrie 1894- un exemplar de culoare roșie, în colecția Silviu Dragomir;
- Cea de-a doua, tot de culoare roșie, din colecția R. Alexandrescu, circulate la 24.09.1894 (fără ștampila expoziției), prima până acum circulată legal prin poștă, după aprobarea oficială excepțională din 17 septembrie 1894, având cele două ștampile poștale de plecare (București) și sosire (Brăila);
- Cea de-a treia, este un exemplar albastru prezentat de d-l S. Dragomir, în *op. cit.*, la p. 25, cu marcă aplicată și doar cu ștampila expoziției din 30 septembrie 1894, adresată domnului D. Butculescu (posibilă autoadresare) lipsind ștampila de sosire;
- Cea de-a patra, exemplar de culoare galbenă, fără marcă, cu ștampila expoziției din 4 noiembrie 1894 (prezentat de domnul Silviu Dragomir);
- Cea de-a cincea, exemplar de culoare roșie, în colecția prof. Helmut Kulhanek, mai puțin relevantă, circulată în 1896, de la Bacău în Austria¹¹.

Acceptarea datei de 2 octombrie 1894 ca dată oficială de posibilă punere în circulație a ilustratelor (circulara nr. 43.039, cu anunțul nr. 43.041), reglementează problema C.P.I., ce provin de la industria priavă, încât cele trei piese emise la Expoziția Cooperatorilor

¹⁰ www.zt.ro/ziarul-de-duminica/expoziția-cooperatorilor-3020114.

¹¹ Helmut Kulhanec. „Proiect de scenariu privind începutul cartofiliei în Vechiul Regat (2), în: „Magazin de filatelie, cartofilie și numismatică”, An VIII, nr. 1-2 (80-81), pp. 9-11.

pot fi încadrate la categoria precursori. Făcând referire la adevărații precursori cunoscuți¹², enumerăm:

- Anul 1874. O invitație trimisă destinatarului într-un plic, piesă în colecția domnului Șerban Drăgușanu, comunicată în revista „Colecționarul”, nr. 3/1995, p.18, este considerată de cercetători cel mai vechi precursor al ilustratelor;
 - Anul 1885, decembrie. Prima C.P.I., apărută pe teritoriul actual al României, a fost pusă în vânzare în ultimele zile ale lunii decembrie 1885 de către editorul C.F. Theil din Sibiu;
 - Anul 1888, aprilie. Prima C.P.I. de producție manufacturieră concepută și realizată de poetul Alexandru Macedonski, se află în colecția cercetătorului Silviu Dragomir și a fost comunicată („Un autoportret inedit al lui Alexandru Macedonski”) în nr. 3/1990 al revistei *Transilvania*;
 - Anul 1889, februarie, 6. Piesa aflată în colecția cercetătorului Silviu Dragomir, o invitație la teatrul din „Villa St. Georges” de pe strada Lustrului nr. 5, realizată de editorul „Mutzner, București” cu distribuție prin plic;
 - Anul 1889, decembrie. Posibilă C.P.I. cu chipul lui Mihai Eminescu, până în prezent, neidentificată cu precizie. (Augustin Z.N. Pop - scrisoare circulară din 10 decembrie 1889);
 - Anii 1892-1894. Primul pliant din România, intitulat „Souvenir de Sinaia”;
 - Anul 1894, iulie. Imprimat reproduș pe o C.P. a timpului ce poartă data fixă „București, iulie 1894”, pentru a fi expediat drept carton publicitar în plic închis. Este un imprimat al casei comerciantului Julius Saxon din București, delegat al fabricii de mașini-unelte John Fowler.
- Trecând peste momentul august 1894, cercetătorii au mai identificat:
- 1894, 28 noiembrie:

1. Vedere realizată artizanal pe un întreg postal de 5 bani „SPIC DE GRÂU”, cu „ștampila de zi” 28 noiembrie 1894, iar cea de sosire 29 noiembrie 1894;
2. Vedere litografiată editată de Carol Müller, datată București, 28 noiembrie 1894;
3. Piesă (supratiparul Carol Müller), datată 17.12.1894, se află în colecția Doru Parfene.

Mergând pe traseul evolutiv al C.P.I. din Vechiul Regat, se deduce că primul care s-a angajat în producția de masă și care pe drept cuvânt poate fi numit părinte al cartofiliei românești a fost editorul Carol Muller, la început singur iar mai târziu în asociere cu Emil Storck (1863-1947)? Lui i se datorează primele C.P. litografiate din România, care fuseseră prefigurate prin anunțul publicitar din 5 octombrie 1894 în *Revista Științifică Ilustrată* (nr.11) și care au apărut pe piața românească în jurul datei de 26 octombrie/7 noiembrie 1894. La 1896 apar primele C.P.I. - realizate pe bază de fotografii păstrând și elemente ornamentale de tip litografic sistem practicat în jurul anului 1927 de Atelierele E. Marvaru sub denumirea de „foto-litografie”.

În luna decembrie 1899, pregătind felicitările pentru anul 1900, stabilimentele grafice ale lui I.V. Socescu din București, au tipărit pe întregul postal aflat în circulație cu m.p. 5 bani „Spic de Grâu”, o ilustrație cromo, reprezentând un colindător „cu steaua” având textul imprimat „LA MULȚI ANI 1900” (fig. 5). Pentru anii următori, tirajele utilizate până prin anul 1910, au fost livrate cu textul generalizat „FELICITĂRI” (fig. 6).

¹²Silviu Dragomir, *op. cit.*, pp. 31-34.

În luna decembrie 1899, pregătind felicitările pentru anul 1900, stabilimentele grafice ale lui I.V. Socescu din București, au tipărit pe întregul postal aflat în circulație cu m.p. 5 bani „Spic de Grâu”, o ilustrație cromo, reprezentând un colindător „cu steaua” având textul imprimat „LA MULȚI ANI 1900” (fig. 5). Pentru anii următori, tirajele utilizate până prin anul 1910, au fost livrate cu textul generalizat „FELICITĂRI” (fig. 6).

1. Vedere realizată artizanal pe un întreg postal de 5 bani „SPIC DE GRÂU”, cu „ștampila de zi” 28 noiembrie 1894, iar cea de sosire 29 noiembrie 1894;
 2. Vedere litografiată editată de Carol Müller, datată București, 28 noiembrie 1894;
 3. Piesă (supratiparul Carol Müller), datată 17.12.1894, se află în colecția Doru Parfene.
- Mergând pe traseul evolutiv al C.P.I. din Vechiul Regat, se deduce că primul care s-a angajat în producția de masă și care pe drept cuvânt poate fi numit părinte al cartofiliei românești a fost editorul Carol Müller, la început singur iar mai târziu în asociere cu Emil Storck (1863-1947)? Lui i se datorează primele C.P. litografiate din România, care fuseseră prefigurate prin anunțul publicitar din 5 octombrie 1894 în *Revista Științifică Ilustrată* (nr.11) și care au apărut pe piața românească în jurul datei de 26 octombrie/7 noiembrie 1894. La 1896 apar primele C.P.I. - realizate pe bază de fotografii păstrând și elemente ornamentale de tip litografic sistem practicat în jurul anului 1927 de Atelierele E. Marvaru sub denumirea de „foto-litografie”.

- 1894, 28 noiembrie:
 - Trecând peste momentul august 1894, cercetătorii au mai identificat:
 - 1894, 28 noiembrie:
 - 1. Vedere realizată artizanal pe un întreg postal de 5 bani „SPIC DE GRÂU”, cu „ștampila de zi” 28 noiembrie 1894, iar cea de sosire 29 noiembrie 1894;
 - 2. Vedere litografiată editată de Carol Müller, datată București, 28 noiembrie 1894;
 - 3. Piesă (supratiparul Carol Müller), datată 17.12.1894, se află în colecția Doru Parfene.
- Mergând pe traseul evolutiv al C.P.I. din Vechiul Regat, se deduce că primul care s-a angajat în producția de masă și care pe drept cuvânt poate fi numit părinte al cartofiliei românești a fost editorul Carol Muller, la început singur iar mai târziu în asociere cu Emil Storck (1863-1947)? Lui i se datorează primele C.P. litografiate din România, care fuseseră prefigurate prin anunțul publicitar din 5 octombrie 1894 în *Revista Științifică Ilustrată* (nr.11) și care au apărut pe piața românească în jurul datei de 26 octombrie/7 noiembrie 1894. La 1896 apar primele C.P.I. - realizate pe bază de fotografii păstrând și elemente ornamentale de tip litografic sistem practicat în jurul anului 1927 de Atelierele E. Marvaru sub denumirea de „foto-litografie”.
- În luna decembrie 1899, pregătind felicitările pentru anul 1900, stabilimentele grafice ale lui I.V. Socescu din București, au tipărit pe întregul postal aflat în circulație cu m.p. 5 bani „Spic de Grâu”, o ilustrație cromo, reprezentând un colindător „cu steaua” având textul imprimat „LA MULȚI ANI 1900” (fig. 5). Pentru anii următori, tirajele utilizate până prin anul 1910, au fost livrate cu textul generalizat „FELICITĂRI” (fig. 6).

Fig.5. (exemplare în colecția autorului)

Fig.6. (exemplare în colecția autorului)

Acestea sunt primele C.P.I. tipărite pe întreguri poștale în Vechiul Regat, (având în vedere cele din anul 1889 tipărite la Sibiu). La această emisiune, cercetătorul Silviu Dragomir a semnalat și o eroare: lipsa editorului, firesc indicat în partea stânga-jos a ilustratei. Trecând peste multe momente importante de pe traseul evolutiv și productiv al

Fig.6. (exemplare în colecția autorului)

Fig.5. (exemplare în colecția autorului)

cartofiliei românești, menționăm, în mod deosebit, modelele din prima serie lansată de Carol Müller la București, pe piața deschisă pentru marele public, comunicate¹³ până în anul 1899, toate piesele având prevăzute textul editorial „*Carol Müller, Editor, Bucarest*”. Până la sfârșitul anului 1894, a apărut a doua emisiune de C.P.I. fără stemă și cu textul editorial modificat în „*Librăria Carol Müller, București*”.

Tot pentru importanța lor, menționăm că primele C.P.I. cu imagini din Carpați au fost editate în 1894 de către Asociația Carpatină Ardeleană a Turiștilor - S.K.V. (*Siebenburgischer Karpathen Verein*), iar Secțiunea Sibiu a S.K.V.-ului a pus în circulație cu utilizare „de masă” primele litografii¹⁴ de pe actualul teritoriu al României. Poate una dintre cele mai frumoase emisiuni – de C.P.I. – este cea cunoscută sub denumirea de „*TRICOLOR – ORAȘE*” a editurii Fortuna, care a fost comunicată de cercetătorii Helmut Kulhanek și Sergiu Găbureac.

Spre sfârșitul sec. XIX-lea, cartea poștală ilustrată a fost editată în majoritatea localităților importante din Regat, administrația poștală românească oficializând circulația internă a acestora. Era perioada când poate mai mult ca acum, C.P.I. erau forme pragmatice de publicitate și atragere a turiștilor spre locurile de unde au fost expediate, purtând totodată mesaje ale afecțiunii deschise către cei dragi.

La Botoșani, primele C.P.I. au fost emise și circulate prin serviciile poștale în anul 1899, concluzie stabilită în timp de colecționarii ce au devenit adevărați cercetători¹⁵ ai istoriei poștale locale, în situația în care la Secția Botoșani a Arhivelor Naționale lipsesc documente edificatoare referitoare la identificarea primei edituri locale care a produs și lansat pe piața botoșănească curioasele și clasicele „*cartoane ilustrate*”.

Între timp, perfecționarea și modernizarea mașinilor de tipărit, perfecționarea artei fotografice și apariția fotografiilor color, sporirea interesului editorilor locali în a-și promova afacerile au făcut ca primii ani ai sec. al XX-lea să fie marcați de o creștere semnificativă a numărului editurilor autohtome cât și a producției de C.P.I. Între acestea exemplificăm:

- Editura Librăria Modernă – Z. Schwartz, Botoșani;
- Editura Librăria „*Cooperativa Română*” – Botoșani;
- Editura Librăria și Tipografia A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăriei „*Eminescu din Botoșani*” (Mihai Pavlov);
- Editura „*Librărie și Tipografie A.M. Julius*” – Botoșani;
- Editura Librăriei A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăria și Tipografia „*Modernă*” A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăriei Segall & Mareu, Botoșani¹⁶.

În anii ce au urmat activitatea editorială s-a intensificat urmare a cerințelor mereu crescând din partea locuitorilor, în care erau incluse mai multe etnii (lipoveni, armeni, țigani, evrei, polonezi, greci, ucrainieni, germani etc.), constituind un exemplu de

cartofiliei românești, menționăm, în mod deosebit, modelele din prima serie lansată de Carol Müller la București, pe piața deschisă pentru marele public, comunicate¹³ până în anul 1899, toate piesele având prevăzute textul editorial „*Carol Müller, Editor, Bucarest*”. Până la sfârșitul anului 1894, a apărut a doua emisiune de C.P.I. fără stemă și cu textul editorial modificat în „*Librăria Carol Müller, București*”.

Tot pentru importanța lor, menționăm că primele C.P.I. cu imagini din Carpați au fost editate în 1894 de către Asociația Carpatină Ardeleană a Turiștilor - S.K.V. (*Siebenburgischer Karpathen Verein*), iar Secțiunea Sibiu a S.K.V.-ului a pus în circulație cu utilizare „de masă” primele litografii¹⁴ de pe actualul teritoriu al României. Poate una dintre cele mai frumoase emisiuni – de C.P.I. – este cea cunoscută sub denumirea de „*TRICOLOR – ORAȘE*” a editurii Fortuna, care a fost comunicată de cercetătorii Helmut Kulhanek și Sergiu Găbureac.

Spre sfârșitul sec. XIX-lea, cartea poștală ilustrată a fost editată în majoritatea localităților importante din Regat, administrația poștală românească oficializând circulația internă a acestora. Era perioada când poate mai mult ca acum, C.P.I. erau forme pragmatice de publicitate și atragere a turiștilor spre locurile de unde au fost expediate, purtând totodată mesaje ale afecțiunii deschise către cei dragi.

La Botoșani, primele C.P.I. au fost emise și circulate prin serviciile poștale în anul 1899, concluzie stabilită în timp de colecționarii ce au devenit adevărați cercetători¹⁵ ai istoriei poștale locale, în situația în care la Secția Botoșani a Arhivelor Naționale lipsesc documente edificatoare referitoare la identificarea primei edituri locale care a produs și lansat pe piața botoșănească curioasele și clasicele „*cartoane ilustrate*”.

Între timp, perfecționarea și modernizarea mașinilor de tipărit, perfecționarea artei fotografice și apariția fotografiilor color, sporirea interesului editorilor locali în a-și promova afacerile au făcut ca primii ani ai sec. al XX-lea să fie marcați de o creștere semnificativă a numărului editurilor autohtome cât și a producției de C.P.I. Între acestea exemplificăm:

- Editura Librăria Modernă – Z. Schwartz, Botoșani;
- Editura Librăria „*Cooperativa Română*” – Botoșani;
- Editura Librăria și Tipografia A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăriei „*Eminescu din Botoșani*” (Mihai Pavlov);
- Editura „*Librărie și Tipografie A.M. Julius*” – Botoșani;
- Editura Librăriei A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăria și Tipografia „*Modernă*” A.M. Julius, Botoșani;
- Editura Librăriei Școalelor A.M. Grunfeld, Botoșani;
- Editura Librăriei Segall & Mareu, Botoșani¹⁶.

În anii ce au urmat activitatea editorială s-a intensificat urmare a cerințelor mereu crescând din partea locuitorilor, în care erau incluse mai multe etnii (lipoveni, armeni, țigani, evrei, polonezi, greci, ucrainieni, germani etc.), constituind un exemplu de

¹³ Helmut Kulhanek, „*M.F.C.N.*”, nr. 12/1998.

¹⁴ Mircea Dragotescu, „*M.F.C.N.*”, nr. 100/2005, pp. 20-23.

¹⁵ Ștefan Ciubotaru; Gh. Luțuc; Ștefan Nicolau; Nicolae Iosub; Coriolan Chiricheș; Mihai C.V. Cornaci; Gică G.D. Marițanu; Ioan Siminiceanu; Liviu Vasiliu (boșănean care locuiește în Bacău).

¹⁶ Gică G.D. Marițanu, *Botoșani - Restituiri cartofile 1899 - 1945*, Editura Gee, Botoșani, 2017, pp. 119-126.

¹³ Helmut Kulhanek, „*M.F.C.N.*”, nr. 12/1998.

¹⁴ Mircea Dragotescu, „*M.F.C.N.*”, nr. 100/2005, pp. 20-23.

¹⁵ Ștefan Ciubotaru; Gh. Luțuc; Ștefan Nicolau; Nicolae Iosub; Coriolan Chiricheș; Mihai C.V. Cornaci; Gică G.D. Marițanu; Ioan Siminiceanu; Liviu Vasiliu (boșănean care locuiește în Bacău).

¹⁶ Gică G.D. Marițanu, *Botoșani - Restituiri cartofile 1899 - 1945*, Editura Gee, Botoșani, 2017, pp. 119-126.

toleranță în conviețuire și în mare parte expeditori periodici sau ocazionali în comunicare cu cei interesați din alte localități. În acest sens, evidențiem editurile:

- Librăria „Cartea de Aur”, S. Pistner, Botoșani;
- Librăria și Tipografia Kohn & Kaufmann, Botoșani;
- Cooperativa de Librărie și Editură „Izbânda”, Botoșani;
- Librăria „Lumina” F.S. Davidescu, Botoșani;
- Editura Librăriei Moderne, Botoșani;
- Librăria și Tipografia „Munca” Carol Schwartz, Botoșani;
- Tipografia și Librăria „Viitorul” I.M. Blaustein, Botoșani;

În plus, o parte din tirajele de C.P.I. au fost realizate de edituri din alte localități:

- Editura „*Galeria de cadouri*” Ad. Maier & D. Stern, București, Str. Lipscani nr. 3;
- Editura *Ad. Maier & D. Stern*, București, Pasajul Vilacros (Ed. A.M. & D.S.);
- Editura *M.C. Florescu* – Craiova – 1945 B-dul Carol 77, Studio „*Opera*” Craiova;
- Depozitul Universal *Saraga*, București sub Hotel de Franța, No. 30 (color) și (noncolor);
- Editura Horovitz, 16, Strada Doamnei, București;
- Editura A.M. Horovitz, 16 Str. Paris, București (sepia) și (color), text-roșu;
- Depozitul I. Șaraga & S. Schwartz, strada Șelari nr. 7;
- Editura J. Saraga & Co. „Fortuna” București, Calea Victoriei 38.
- Foto și Editura W. Weiss – București;
- Editura Cheaure¹⁷.

În aceeași perioadă, marcată de sfârșitul sec. al XIX-lea și mijlocul sec. al XX-lea, au apărut și colecționari de C.P.I. în întreaga lume, fiind zeci de mii de fani ce utilizau și colecționau din variata gamă de asemenea produse, realizate în condiții grafice de excepție.

Majoritatea C.P.I. - editate pentru Botoșani, au ca imagini:

- Monumente arhitectonice de cult;
- Școli primare, secundare și licee;
- Administrația cu principalele instituții;
- Diverse entități instituționale;
- Garnizoana;
- Industria și comerțul;
- Monumente de arhitectură de tip urban;
- Grădina Publică - Belvedere - Eminescu;
- Rețeaua stradală.

Referitor la primele C.P.I. botoșănene, acestea prezentau imagini cu diverse obiective din oraș, cu dimensiunile de 90 x 139 mm, fiecare model fiind tipărit în 2-3 variante de culoare (sepia, verde și albastru). Primul set de C.P.I. cu textul *Salutări din Botoșani*, a

¹⁷*Ibidem*, pp. 127-130.

toleranță în conviețuire și în mare parte expeditori periodici sau ocazionali în comunicarea cu cei interesați din alte localități. În acest sens, evidențiem editurile:

- Librăria „Cartea de Aur”, S. Pistner, Botoșani;
- Librăria și Tipografia Kohn & Kaufmann, Botoșani;
- Cooperativa de Librărie și Editură „Izbânda”, Botoșani;
- Librăria „Lumina” F.S. Davidescu, Botoșani;
- Editura Librăriei Moderne, Botoșani;
- Librăria și Tipografia „Munca” Carol Schwartz, Botoșani;
- Tipografia și Librăria „Viitorul” I.M. Blaustein, Botoșani;

În plus, o parte din tirajele de C.P.I. au fost realizate de edituri din alte localități:

- Editura „*Galeria de cadouri*” Ad. Maier & D. Stern, București, Str. Lipscani nr. 3;
- Editura *Ad. Maier & D. Stern*, București, Pasajul Vilacros (Ed. A.M. & D.S.);
- Editura *M.C. Florescu* – Craiova – 1945 B-dul Carol 77, Studio „*Opera*” Craiova;
- Depozitul Universal *Saraga*, București sub Hotel de Franța, No. 30 (color) și (noncolor);
- Editura Horovitz, 16, Strada Doamnei, București;
- Editura A.M. Horovitz, 16 Str. Paris, București (sepia) și (color), text-roșu;
- Depozitul I. Șaraga & S. Schwartz, strada Șelari nr. 7;
- Editura J. Saraga & Co. „Fortuna” București, Calea Victoriei 38.
- Foto și Editura W. Weiss – București;
- Editura Cheaure¹⁷.

În aceeași perioadă, marcată de sfârșitul sec. al XIX-lea și mijlocul sec. al XX-lea, au apărut și colecționari de C.P.I. în întreaga lume, fiind zeci de mii de fani ce utilizau și colecționau din variata gamă de asemenea produse, realizate în condiții grafice de excepție.

Majoritatea C.P.I. - editate pentru Botoșani, au ca imagini:

- Monumente arhitectonice de cult;
- Școli primare, secundare și licee;
- Administrația cu principalele instituții;
- Diverse entități instituționale;
- Garnizoana;
- Industria și comerțul;
- Monumente de arhitectură de tip urban;
- Grădina Publică - Belvedere - Eminescu;
- Rețeaua stradală.

Referitor la primele C.P.I. botoșănene, acestea prezentau imagini cu diverse obiective din oraș, cu dimensiunile de 90 x 139 mm, fiecare model fiind tipărit în 2-3 variante de culoare (sepia, verde și albastru). Primul set de C.P.I. cu textul *Salutări din Botoșani*, a

¹⁷*Ibidem*, pp. 127-130.

fost realizat și circulat prin poștă, în anul 1899. Și în „Târgul Doamnei”, cum mai era denumit orașul Botoșani, s-a constatat o creștere a numărului colecționarilor locali de C.P.I., unii dintre ei își extindeau colecțiile solicitând schimburi de C.P.I. - prin anunțuri publicate în presa timpului.

Remarcată ca una dintre primele colecționare din România a fost d-ra Ortansa Georgescu, avocat din Botoșani¹⁸. Aceasta avea o bogată corespondență cartofilă atât în țară cât și în străinătate, primind încă din anul 1899 ilustrate cu „*Salutări din Berlin*” (*Gruss aus*). Din anul 1910, stabilită în București, (str. Francmasoni, 50 bis), continua să primească din toată lumea ilustrate pentru colecția ei.

O altă mare pasionată de colecționarea C.P.I. a fost d-ra Rose Bercovici, membră a unei mari familii înstărite cu rude în Dorohoi, Herța și Suceava. În urma anunțului de schimb din ziarul *Universul*, aceasta trimite d-rei Athena Carsinescu din Calafat, o C.P.I. „*Salutări din Botoșani*” cu Strada Principală (Editura Librăria „Moderna” A.M. Julius, Botoșani), expediată la 19 februarie 1901 și ajunsă în Calafat la 21 februarie 1901, cu mesajul direct la pasiunea comună: „*Stimată d-ră. Cetind în mica publicitate a foiei Universul, am aflat dorința d-tră de a face schimb cu cărți poștale ilustrate, mă grăbesc a vă satisface aceasta, trimițându-vă o vedere a orașului meu, la care cred că n-o să îndrăziți am revancha. Vă salut. Rose Bercovici*”¹⁹. Aceași domnișoară Athena Carsinescu primește o solicitare de schimb C.P.I. – din partea domnului Inspector General A. Semmer din Dorohoi, cu următorul mesaj: „*Tare mă tem de o păcăleală. În orice caz, nu voi fi decepționat.*”

O altă mare colecționară a orașului a fost d-ra Iulia Abramovici, fiica unei familii înstărite a locului, care a fost ajutată de membrii familiei în a-și întregi o colecție de ilustrate (fig. 7).

Fig. 7a

Fig. 7b

¹⁸Constantin Priscop,,*Carto-colecționarii de acum 100 de ani*", în: „*Colecționarul*”, nr. 3/2001, pp. 8-11.

¹⁹*Ibidem*. Ștefan Nicolau, *Poșta și filateliștii botoșăneni*, Editura AXA, Botoșani, 2007, p. 101; Gică G.D. Marițanu, *op. cit.*, p. 5.

Fig. 7a

Fig. 7b

fost realizat și circulat prin poștă, în anul 1899. Și în „Târgul Doamnei”, cum mai era
 denumit orașul Botoșani, s-a constatat o creștere a numărului colecționarilor locali de
 C.P.I., unii dintre ei își extindeau colecțiile solicitând schimburi de C.P.I. - prin anunțuri

Remarcată ca una dintre primele colecționare din România a fost d-ra Ortansa

(*Gruss aus*). Din anul 1910, stabilită în București, (str. Francmasoni, 50 bis), continua să primească din toată lumea ilustrații pentru colecția ei.

orice caz, nu voi fi decepționat.”

O altă mare colecționară a orașului a fost d-ra Iulia Abramovici, fiica unei familii înstărite a locului, care a fost ajutată de membrii familiei în a-și întregi o colecție de ilustrații (fig. 7).

G.D. Marićanu, *op. cit.*, p. 5.

¹⁹*Ibidem*. Ștefan Nicolau, *Poșta și filateliștii botoșăneni*, Editura AXA, Botoșani, 2007, p. 101; Gică

¹⁸Constantin Pricop, „Carto-colectionarii de acum 100 de ani”, în: „Colecționarii”, nr. 3/2001, pp. 8-

Fig. 7c

Exemplarele ce au aparținut colecției Iulia Abramovici au circulat:

- 7a – C.P. Semiilustrată, expediată din KOBENHAVN. K (Danemarca) la 30.06. '99 - sosită la Botoșani pe 2 JUL. '899 - Ștampilă dublu cerc cu data în linie - (B₃)-cu 3 ornamente;
- 7b – C.P. Semiilustrată, expediată din Viena la 15.06. '99 , sosită la Botoșani pe 18 JUN. '899 – Ștampilă dublu cerc cu data în linie (B₃) – cu 3 ornamente;
- 7c – C.P.I., expediată din Viena la 26.09. '99 – sosită la Botoșani pe 28 SEP. '99 – Ștampilă dublu cerc B₂ cu data pe 3 rânduri.

În tabelul cartofililor români aflați în corespondență de profil cu străinătatea, cercetătorul Silviu N. Dragomir îl citează pe Em. Ciomac, din Botoșani, făcând corespondență cu E. Bernau, Florent le Vieil – Franța > 19.07.1911 (T.C.V.)²⁰.

În fireasca cronologie, menționăm că în nr. 31 al *Ziarul științelor și al călătoriilor* din 10 iulie 1935, autorul M. Baras din Botoșani (str. Miclescu nr. 1 bis), semna articolul „Colecționați cărți poștale ilustrate!”. Autorul îndeamnă pe toți iubitorii de știință, de poezie, de frumos, de exotism să colecționeze ilustrare: „E drept, se pot învăța multe colecționând mărci, dar mai multe colecționând cărți poștale”. Autorul sfătuia cititorii să colecționeze C.P.I. francate pe partea ilustrată, așa renumitele T.C.V.-uri (timbre cote vue), aceste piese constituind mai târziu actul de naștere al ilustratei maxime, implicit ai maximafiliei ca arie de colecționare. Acest articol, cât și altele, publicate de M. Baras în *Ziarul științelor* (nr. 36/3 septembrie 1935), au avut darul să entuziasmeze cititorii îndrăgostiți de acest gen de colecție²¹.

Tot în anul 1935 (iulie), se aduc primele informații despre colecționarea ilustratelor maxime, printr-un articol semnat de botoșănenii C. Opreșcu și M. Baras, publicat în *Ziarul științei și al călătoriilor*. Parcurgând un tabel cuprinzând colecționarii români de ilustrate până în anul 1966 înscriși la *R.E.C.P. (Revue de l'Échangiste carto-Philateliste)*²², am găsit cu plăcere pe tehnicianul Grigore Grecu, din Bucecea, înscris în *R.E.C.P.* în anul 1965 cu nr. 36722. Activitatea acestuia este cunoscută încă din anul

²⁰Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 224.

²¹C-tin Prisecaru, „Colecționați cărți poștale ilustrate”, în: „Colecționarul”, nr. 2/2001, pp. 10-11.

²²Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 234.

²⁰Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 224.
²¹C-tin Prisecaru, „Colecționați cărți poștale ilustrate”, în: „Colecționarul”, nr. 2/2001, pp. 10-11.
²²Silviu N. Dragomir, *op. cit.*, p. 234.

Tot în anul 1935 (iulie), se aduc primele informații despre colecționarea ilustratelor maxime, printr-un articol semnat de botoșănenii C. Opreșcu și M. Baras, publicat în *Ziarul științei și al călătoriilor*. Parcurgând un tabel cuprinzând colecționarii români de ilustrate până în anul 1966 înscriși la *R.E.C.P. (Revue de l'Échangiste carto-Philateliste)*²², am găsit cu plăcere pe tehnicianul Grigore Grecu, din Bucecea, înscris în *R.E.C.P.* în anul 1965 cu nr. 36722. Activitatea acestuia este cunoscută încă din anul

Îndrăgostiți de acest gen de colecție²¹.
Ziarul științelor (nr. 36/3 septembrie 1935), au avut darul să entuziasmeze cititorii maximafiliei ca arie de colecționare. Acest articol, cât și altele, publicate de M. Baras în (vue), aceste piese constituind mai târziu actul de naștere al ilustratei maxime, implicit ai să colecționeze C.P.I. francate pe partea ilustrată, așa renumitele T.C.V.-uri (timbre cote colecționând mărci, dar mai multe colecționând cărți poștale”. Autorul sfătuia cititorii poezie, de frumos, de exotism să colecționeze ilustrare: „E drept, se pot învăța multe colecționând mărci, dar mai multe colecționând cărți poștale”. Autorul îndeamnă pe toți iubitorii de știință, de 10 iulie 1935, autorul M. Baras din Botoșani (str. Miclescu nr. 1 bis), semna articolul „Colecționați cărți poștale ilustrate!”. Autorul îndeamnă pe toți iubitorii de știință, de În fireasca cronologie, menționăm că în nr. 31 al *Ziarul științelor și al călătoriilor* din corespondență cu E. Bernau, Florent le Vieil – Franța > 19.07.1911 (T.C.V.)²⁰.

În tabelul cartofililor români aflați în corespondență de profil cu străinătatea, cercetătorul Silviu N. Dragomir îl citează pe Em. Ciomac, din Botoșani, făcând

- Ștampilă dublu cerc B₂ cu data pe 3 rânduri.
- 7c – C.P.I., expediată din Viena la 26.09. '99 – sosită la Botoșani pe 28 SEP. '99 – 18 JUN. '899 – Ștampilă dublu cerc cu data în linie (B₃) – cu 3 ornamente;
 - 7b – C.P. Semiilustrată, expediată din Viena la 15.06. '99 , sosită la Botoșani pe cu 3 ornamente;
 - 7a – C.P. Semiilustrată, expediată din KOBENHAVN. K (Danemarca) la 30.06. '99 - sosită la Botoșani pe 2 JUL. '899 - Ștampilă dublu cerc cu data în linie - (B₃)-
- Exemplarele ce au aparținut colecției Iulia Abramovici au circulat:

Fig. 7c

1964, când, la Fabrica de Zahăr din Bucecea, a organizat cu ajutorul colecționarilor din Botoșani o expoziție pe tema agricultură-industrie, realizare ce a stimulat înființarea Cercului filatelic „*Siretul*” din localitate.

Parcurgând bibliografia citată²³, aflăm că la Botoșani erau mai mulți membri înscriși ai clubului internațional *R.E.C.P.* încă din 1963, aceștia putând trimite și primi corespondență sub diferite nume fictive.

Aceștia au fost:

- Emilian Bujoreanu (36437);
- Andronic Luca (36547);
- Vasile Arnăutu (36548);
- Dumitru Matei (37640);
- Teodor Brădescu (38226);
- Costică Dămăceanu (38275);
- Leopold Hrustovici (38276).

Fac mențiunea că acești colecționari pe care i-am cunoscut în cadrul organizat și al activităților generate de pasiunea comună, purtau corespondența menționată, făcând schimb de mărci poștale, cărți poștale ilustrate și ilustrate maxime. Activitatea de schimb, uneori benefică, până la 3 februarie 1962 - a fost perturbată de faptul că la Conferința Regională a A.F.R. Suceava au fost excluși un număr de 27 de membri, pentru nerespectarea statutului A.F.R. (în special a deontologiei filatelice - socialiste).

Tot în această perioadă, și-au făcut simțită prezența competența colecționarii (și de C.P.I.) Mircea Vicol și Mihai S. Urigiu. În perioada următoare, înainte și după evenimentele din decembrie 1989, numărul colecționarilor de C.P.I. a crescut simțitor, încât unii pasionați veneau la ședințele de schimb cu cantități mari (Mihai Cimpoi, Dumitru Bărdiță, Mircea Ivanov, Ștefan Nicolau), iar alții mai mult cu specialități (Mihai Constantinescu). Maeștrii domeniului, Gică Marițanu, Nicolae Iosub, Coriolan Chiricheș, Mihaela Chiricheș, Ioan Vaidner, Ioan Siminiceanu, Viorica Hrustovici, Gheorghe Luțuc, Gheorghe Ciotină, Ludvic Schibinski, Gheorghe Bocan, Mihai Cornaci, aveau expozate trecute prin expoziții sau în curs de finalizare.

În toată această perioadă, colecționarii botoșăneni au expus în cadrul expozițiilor locale cât și la unele organizate în țară:

•Alba-Iulia – 25.11.1985 – Expoziția cu titlul „*România ieri și azi*” la care a participat și dorohoiianul Tomiță Marinescu;

•Botoșani – 24-26.07.1998 – Expoziția cu titlul „*Moldocart*” 1998. Între expozanții botoșăneni: Nicolae Iosub, Cristian Luțuc, Gabriela Luțuc, Gheorghe Luțuc, Gică Marițanu, Mihai Cimpoi;

•Bacău – 6-12.09.1999 – Expoziția Națională de cartofilie Bacău 1999 (Simpozion de specialitate și târg). Au expus botoșănenii: Andrei Marițanu, Gabriela Luțuc, Cristian Luțuc, Marinela Iosub, Mihai Cimpoi, Ștefan Nicolau;

•Piatra Neamț²⁴ – 23-24.09.2000 – Ediția a VII-a, a Simpozionului Național de Cartofilie. Botoșănenilor Ștefan Nicolau și Gheorghe Luțuc li s-au acordat diploma de

²³ Ștefan Nicolau, *op. cit.*, p. 149.

²⁴ Orașul care, prin pasionații săi, a dat cel mai mare aport cartofiliei românești.

1964, când, la Fabrica de Zahăr din Bucecea, a organizat cu ajutorul colecționarilor din Botoșani o expoziție pe tema agricultură-industrie, realizare ce a stimulat înființarea Cercului filatelic „*Siretul*” din localitate.

Parcurgând bibliografia citată²³, aflăm că la Botoșani erau mai mulți membri înscriși ai clubului internațional *R.E.C.P.* încă din 1963, aceștia putând trimite și primi corespondență sub diferite nume fictive.

Aceștia au fost:

- Emilian Bujoreanu (36437);
- Andronic Luca (36547);
- Vasile Arnăutu (36548);
- Dumitru Matei (37640);
- Teodor Brădescu (38226);
- Costică Dămăceanu (38275);
- Leopold Hrustovici (38276).

Fac mențiunea că acești colecționari pe care i-am cunoscut în cadrul organizat și al activităților generate de pasiunea comună, purtau corespondența menționată, făcând schimb de mărci poștale, cărți poștale ilustrate și ilustrate maxime. Activitatea de schimb, uneori benefică, până la 3 februarie 1962 - a fost perturbată de faptul că la Conferința Regională a A.F.R. Suceava au fost excluși un număr de 27 de membri, pentru nerespectarea statutului A.F.R. (în special a deontologiei filatelice - socialiste).

Tot în această perioadă, și-au făcut simțită prezența competența colecționarii (și de C.P.I.) Mircea Vicol și Mihai S. Urigiu. În perioada următoare, înainte și după evenimentele din decembrie 1989, numărul colecționarilor de C.P.I. a crescut simțitor, încât unii pasionați veneau la ședințele de schimb cu cantități mari (Mihai Cimpoi, Dumitru Bărdiță, Mircea Ivanov, Ștefan Nicolau), iar alții mai mult cu specialități (Mihai Constantinescu). Maeștrii domeniului, Gică Marițanu, Nicolae Iosub, Coriolan Chiricheș, Mihaela Chiricheș, Ioan Vaidner, Ioan Siminiceanu, Viorica Hrustovici, Gheorghe Luțuc, Gheorghe Ciotină, Ludvic Schibinski, Gheorghe Bocan, Mihai Cornaci, aveau expozate trecute prin expoziții sau în curs de finalizare.

În toată această perioadă, colecționarii botoșăneni au expus în cadrul expozițiilor locale cât și la unele organizate în țară:

•Alba-Iulia – 25.11.1985 – Expoziția cu titlul „*România ieri și azi*” la care a participat și dorohoiianul Tomiță Marinescu;

•Botoșani – 24-26.07.1998 – Expoziția cu titlul „*Moldocart*” 1998. Între expozanții botoșăneni: Nicolae Iosub, Cristian Luțuc, Gabriela Luțuc, Gheorghe Luțuc, Gică Marițanu, Mihai Cimpoi;

•Bacău – 6-12.09.1999 – Expoziția Națională de cartofilie Bacău 1999 (Simpozion de specialitate și târg). Au expus botoșănenii: Andrei Marițanu, Gabriela Luțuc, Cristian Luțuc, Marinela Iosub, Mihai Cimpoi, Ștefan Nicolau;

•Piatra Neamț²⁴ – 23-24.09.2000 – Ediția a VII-a, a Simpozionului Național de Cartofilie. Botoșănenilor Ștefan Nicolau și Gheorghe Luțuc li s-au acordat diploma de

²³ Ștefan Nicolau, *op. cit.*, p. 149.

²⁴ Orașul care, prin pasionații săi, a dat cel mai mare aport cartofiliei românești.

recunoaștere pentru activitatea de jurizare, alături de alți 15 cartofiliști de competență din țară;

•Piatra-Neamț – 9-24.06.2003 – Expoziția Națională de Cartofilie / A X-a ediție a Simpozionului Național de Cartofilie. Expozanți: Andrei Marițanu, Coriolan Chiricheș.

La toate aceste manifestări, începând cu Prima expoziție națională de cartofilie sub titulatura „*Centenarul cărții poștale românești*”, Piatra-Neamț – 1-10.10.1994, colecționarii botoșăneni în diferite echipaje au fost prezenți la majoritatea manifestărilor cartofile din țară și fără a fi expozanți. Comunicările susținute pe traseul celor 15 simpozioane (primul la 1.10.1994) naționale și participarea la expozițiile și târgurile de specialitate a dus la îmbogățirea colecțiilor, la accentuarea pasiunii pentru studiu și punerea în valoare reală a C.P.I.

Prezența activă a cartofililor din Botoșani la manifestările enumerate este confirmată și de includerea lor în *Anuarul Cartofililor din România*, ediția I, 1995 și ediția a II-a, 1996. În ordinea alfabetică, aceștia sunt Cornaci Mihai, Luțuc Gheorghe, Marițanu Gică, Nicolau Ștefan, Sioustis Arghir. Această frumoasă pasiune, ce a generat o multitudine de activități și manifestări specifice, a determinat pe cei în cauză la editarea unor lucrări de specialitate.

O primă lucrare în acest sens, este broșura-album „*Botoșanii de altădată*” (fig. 8), publicată în 1998 de cartofilii Ștefan Nicolau și Gheorghe Luțuc, cu sponsorizarea Primăriei mun. Botoșani. Broșura-album, include 8 vederi cartonate, cu un pregnant aspect de epocă, acestea putând fi detașate și expediate prin poștă.

Fig. 8

În anul 1999, învățătorul Ștefan Ciubotaru²⁵ și muzeograful Ionel Bejenaru au realizat o primă monografie, *Botoșanii de altădată*, bazată pe ilustrate botoșănene apărute până în anul 1944. Lucrarea, de format A4, în tiraj inițial de 250 de exemplare, însumează 293 p.

²⁵ Colecția primului colecționar, organizată din perioada contemporană, se află la Serviciul Județean Botoșani a Arhivelor Naționale.

²⁵ Colecția primului colecționar, organizată din perioada contemporană, se află la Serviciul Județean Botoșani a Arhivelor Naționale.

În anul 1999, învățătorul Ștefan Ciubotaru²⁵ și muzeograful Ionel Bejenaru au realizat o primă monografie, *Botoșanii de altădată*, bazată pe ilustrate botoșănene apărute până în anul 1944. Lucrarea, de format A4, în tiraj inițial de 250 de exemplare, însumează 293 p.

Fig. 8

O primă lucrare în acest sens, este broșura-album „*Botoșanii de altădată*” (fig. 8), publicată în 1998 de cartofilii Ștefan Nicolau și Gheorghe Luțuc, cu sponsorizarea Primăriei mun. Botoșani. Broșura-album, include 8 vederi cartonate, cu un pregnant aspect de epocă, acestea putând fi detașate și expediate prin poștă.

Prezența activă a cartofililor din Botoșani la manifestările enumerate este confirmată și de includerea lor în *Anuarul Cartofililor din România*, ediția I, 1995 și ediția a II-a, 1996. În ordinea alfabetică, aceștia sunt Cornaci Mihai, Luțuc Gheorghe, Marițanu Gică, Nicolau Ștefan, Sioustis Arghir. Această frumoasă pasiune, ce a generat o multitudine de activități și manifestări specifice, a determinat pe cei în cauză la editarea unor lucrări de specialitate.

La toate aceste manifestări, începând cu Prima expoziție națională de cartofilie sub titulatura „*Centenarul cărții poștale românești*”, Piatra-Neamț – 1-10.10.1994, colecționarii botoșăneni în diferite echipaje au fost prezenți la majoritatea manifestărilor cartofile din țară și fără a fi expozanți. Comunicările susținute pe traseul celor 15 simpozioane (primul la 1.10.1994) naționale și participarea la expozițiile și târgurile de specialitate a dus la îmbogățirea colecțiilor, la accentuarea pasiunii pentru studiu și punerea în valoare reală a C.P.I.

•Piatra-Neamț – 9-24.06.2003 – Expoziția Națională de Cartofilie / A X-a ediție a Simpozionului Național de Cartofilie. Expozanți: Andrei Marițanu, Coriolan Chiricheș.

recunoaștere pentru activitatea de jurizare, alături de alți 15 cartofiliști de competență din țară;

alb-negru și conține în total 610 reproduceri. În anul 2003, Șt. Ciubotaru scoate de sub tipar la Editura AXA din Botoșani, *Monografia orașului Botoșani, până la 1944*, cuprinzând 305 p. în format A4, putând fi considerat al II-lea volum, mult mai documentat, la lucrarea din 1999.

După evenimentele din decembrie 1989, cartofilii botoșăneni, spre a-și satisface unele cerințe în completarea colecțiilor personale de C.P.I. și ilustrate maxime, au editat în tiraje limitate, în special C.P.I. dedicate personalităților locale. Majoritatea cărților poștale ilustrate botoșănene au fost concepute și editate de Tipografia „Caromi” a Editurii AXA, din Botoșani. Importante implicări în acest sens au avut colecționarii Nicolae Iosub, Coriolan Chiricheș, Gică Marițanu, Gh. Luțuc și Mihai Cornaci.

Folosirea ilustratelor la realizarea cărților poștale ilustrate maxime a făcut posibilă finalizarea unor exponate botoșănene de maximafilie dedicate personalităților locale, cât și istoriei neamului. Ca noutate în cartofilia botoșăneană, colecționarul și cercetătorul Gică Marițanu editează 2 seturi de C.P.I. Setul I: *Academicienii Județului Botoșani*, (documentarul editat în anul 2014, la Editura AXA - Botoșani), cuprinde 39 de C.P.I. dedicate personalităților științei și culturii din județul Botoșani, membrii ai Academiei Române din 1866, anul înființării acesteia, până în anul editării ilustratelor, 2014. Cărțile poștale de o calitate deosebită (fond maroniu - negru pe alb) realizat la S.C. KMI. PROD. S.R.L. Botoșani, în tiraj de 25 seturi, redau busturile celor 39 academicieni după apartenențe:

- 1.18 membri titulari;
- 2.10 membri corespondenți;
- 3.7 membri de onoare;
- 4.4 membri post-mortem;
- 5.

Al II-lea documentar ilustrat cuprinde 2 volume ce însumează 67 C.P.I. redând personalități încadrate în titlul *Domnitorii și conducătorii Moldovei*. Cărțile poștale ilustrate, realizate în culorile maro-cafeniu-alb, au legenda în culoare roșie, iar însemnul unitar, Stema Moldovei, în culoare galben-vișiniu, amplasată în partea superioară a ilustratei. Cele 34 C.P.I. componente ale primului volum, sunt precedate de portretul autorului, în ținută militară, ca atașat de specialitate al armatei române în structurile specializate ale N.A.T.O. Din tirajul de 50 seturi, autorul a donat cele 2 volume instituțiilor de cultură botoșănene și unor colecționari sau persoane apropiate din Botoșani și din țară. Tirajul a fost realizat la tipografia RIA Botoșani.

Al II-lea documentar ilustrat cuprinde 2 volume ce însumează 67 C.P.I. redând personalități încadrate în titlul *Domnitorii și conducătorii Moldovei*. Cărțile poștale ilustrate, realizate în culorile maro-cafeniu-alb, au legenda în culoare roșie, iar însemnul unitar, Stema Moldovei, în culoare galben-vișiniu, amplasată în partea superioară a ilustratei. Cele 34 C.P.I. componente ale primului volum, sunt precedate de portretul autorului, în ținută militară, ca atașat de specialitate al armatei române în structurile specializate ale N.A.T.O. Din tirajul de 50 seturi, autorul a donat cele 2 volume instituțiilor de cultură botoșănene și unor colecționari sau persoane apropiate din Botoșani și din țară. Tirajul a fost realizat la tipografia RIA Botoșani.

- 1.18 membri titulari;
- 2.10 membri corespondenți;
- 3.7 membri de onoare;
- 4.4 membri post-mortem;
- 5.

Folosirea ilustratelor la realizarea cărților poștale ilustrate maxime a făcut posibilă finalizarea unor exponate botoșănene de maximafilie dedicate personalităților locale, cât și istoriei neamului. Ca noutate în cartofilia botoșăneană, colecționarul și cercetătorul Gică Marițanu editează 2 seturi de C.P.I. Setul I: *Academicienii Județului Botoșani*, (documentarul editat în anul 2014, la Editura AXA - Botoșani), cuprinde 39 de C.P.I. dedicate personalităților științei și culturii din județul Botoșani, membrii ai Academiei Române din 1866, anul înființării acesteia, până în anul editării ilustratelor, 2014. Cărțile poștale de o calitate deosebită (fond maroniu - negru pe alb) realizat la S.C. KMI. PROD. S.R.L. Botoșani, în tiraj de 25 seturi, redau busturile celor 39 academicieni după apartenențe:

După evenimentele din decembrie 1989, cartofilii botoșăneni, spre a-și satisface unele cerințe în completarea colecțiilor personale de C.P.I. și ilustrate maxime, au editat în tiraje limitate, în special C.P.I. dedicate personalităților locale. Majoritatea cărților poștale ilustrate botoșănene au fost concepute și editate de Tipografia „Caromi” a Editurii AXA, din Botoșani. Importante implicări în acest sens au avut colecționarii Nicolae Iosub, Coriolan Chiricheș, Gică Marițanu, Gh. Luțuc și Mihai Cornaci.

Folosirea ilustratelor la realizarea cărților poștale ilustrate maxime a făcut posibilă finalizarea unor exponate botoșănene de maximafilie dedicate personalităților locale, cât și istoriei neamului. Ca noutate în cartofilia botoșăneană, colecționarul și cercetătorul Gică Marițanu editează 2 seturi de C.P.I. Setul I: *Academicienii Județului Botoșani*, (documentarul editat în anul 2014, la Editura AXA - Botoșani), cuprinde 39 de C.P.I. dedicate personalităților științei și culturii din județul Botoșani, membrii ai Academiei Române din 1866, anul înființării acesteia, până în anul editării ilustratelor, 2014. Cărțile poștale de o calitate deosebită (fond maroniu - negru pe alb) realizat la S.C. KMI. PROD. S.R.L. Botoșani, în tiraj de 25 seturi, redau busturile celor 39 academicieni după apartenențe:

²⁶ Prof. Sergiu-Marian Găbureac, coord. al Comisiei de Cercetare și Literatură a F.F.R.

Interesul concitadinilor cu diverse preocupări și din generații diferite în a-și procura albumul confirmă textul prefăcătorului²⁶: „deschide pentru locuitorii de azi ai Botoșaniului o pagină plină de amintiri și de realizări de care trebuie să avem grijă, ele fiind dovada inteligenței și priceperii înaintașilor de odinioară”.

În luna mai 2017 a apărut la Editura Gee din Botoșani, albumul documentar *Botoșani, restituiri cartofile (1899-1945)*, semnat de col(r.) dr. Gică Marițanu, membru al Asociației Filateliștilor din jud. Botoșani, renumit colecționar în diverse domenii și specialist de prim rang în domeniul cartofiliei. În documentare, la baza acestei lucrări stă colecția personală a autorului, dobândită cu trudă și perseverență în peste 25 de ani, evidențiindu-se ca fiind cea mai amplă la tema propusă. Lucrarea redă pe un traseu de expunere cronologică științifică 255 C.P.I. din cele peste 400 din colecția de bază, ilustrate cu imagini din cele mai importante localități din jud. Botoșani. În cele 137 p., prin reproducerea C.P.I., autorul realizează o incursiune documentată și complexă în istoricul cartofiliei botoșănene al cărui început este anul 1899. În plus, prin această lucrare, se finalizează și proiectul Comisiei de Cercetare și Literatură a Federației Filatelice Române cu titlul „Prin Țara de Sus”, ce a avut ca obiectiv realizarea unor albume, cataloage și compendii cartofile în toate județele Moldovei.

Fig. 10.

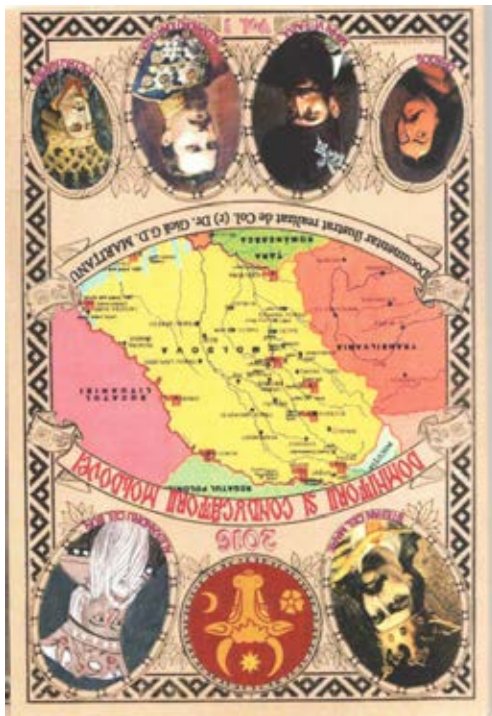

Fig. 9 .

Fig. 9 .

Fig. 10.

În luna mai 2017 a apărut la Editura Gee din Botoșani, albumul documentar *Botoșani, restituiri cartofile (1899-1945)*, semnat de col(r.) dr. Gică Marițanu, membru al Asociației Filateliștilor din jud. Botoșani, renumit colecționar în diverse domenii și specialist de prim rang în domeniul cartofiliei. În documentare, la baza acestei lucrări stă colecția personală a autorului, dobândită cu trudă și perseverență în peste 25 de ani, evidențiindu-se ca fiind cea mai amplă la tema propusă. Lucrarea redă pe un traseu de expunere cronologică științifică 255 C.P.I. din cele peste 400 din colecția de bază, ilustrate cu imagini din cele mai importante localități din jud. Botoșani. În cele 137 p., prin reproducerea C.P.I., autorul realizează o incursiune documentată și complexă în istoricul cartofiliei botoșănene al cărui început este anul 1899. În plus, prin această lucrare, se finalizează și proiectul Comisiei de Cercetare și Literatură a Federației Filatelice Române cu titlul „Prin Țara de Sus”, ce a avut ca obiectiv realizarea unor albume, cataloage și compendii cartofile în toate județele Moldovei.

Interesul concitadinilor cu diverse preocupări și din generații diferite în a-și procura albumul confirmă textul prefăcătorului²⁶: „deschide pentru locuitorii de azi ai Botoșaniului o pagină plină de amintiri și de realizări de care trebuie să avem grijă, ele fiind dovada inteligenței și priceperii înaintașilor de odinioară”.

²⁶ Prof. Sergiu-Marian Găbureac, coord. al Comisiei de Cercetare și Literatură a F.F.R.

Fig. 10.
23.05.2017, în Cabinetul de Numismatică și Filatelie
al Bibliotecii Județene „Mihai Eminescu” Botoșani.

Autorul, „predând ștafeta” unui reprezentant al tinerei generații de cartofili: Hrițcu-Lafontain Sorin (fig. 10), membru al A.F. Botoșani, al S.N.R. – Secția Botoșani și care în ultimii 4 ani a frecventat cursurile de specialitate la Cabinetul de Numismatică și Filatelie al Bibliotecii Județene „Mihai Eminescu” Botoșani în cadrul programului Biblio-Vacanța.

BIBLIOGRAFIE:

- Bejenaru Ionel, Ciubotaru Ștefan, *Botoșani de altădată, până la 1944*, album documentar, Editura Axa, Botoșani, 1999;
- Ciobanu Aureliu, Ciobanu Gh. Contantin,,*Alexandre-Wilhelm Wolkenberg, primul editor cartofil din Basarabia*”, Chișinău, 2014;
- Daniliuc Ioan, *Ghid de maximafilie*, Editura AXA, Botoșani, 2003;
- Dănescu Marcel, *Filatelie de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București, 1897;
- Dragomir Kiriace, Surpățanu Aurel, *Catalogul mărcilor poștale românești – 1974*;
- Dragomir N. Silviu, *Istoria cartofiliei românești*”, București, 2010;
- Gorovei Artur, *Monografia orașului Botoșani*”, Institutul de Arte Grafice M.
- Saidman, Fălticeni, 1926;
- Greceanu Eugenia, *Ansamblul urban medieval Botoșani*, Muzeul Național de

Fig. 10.
23.05.2017, în Cabinetul de Numismatică și Filatelie
al Bibliotecii Județene „Mihai Eminescu” Botoșani.

Autorul, „predând ștafeta” unui reprezentant al tinerei generații de cartofili: Hrițcu-Lafontain Sorin (fig. 10), membru al A.F. Botoșani, al S.N.R. – Secția Botoșani și care în ultimii 4 ani a frecventat cursurile de specialitate la Cabinetul de Numismatică și Filatelie al Bibliotecii Județene „Mihai Eminescu” Botoșani în cadrul programului Biblio-Vacanța.

BIBLIOGRAFIE:

- Bejenaru Ionel, Ciubotaru Ștefan, *Botoșani de altădată, până la 1944*, album documentar, Editura Axa, Botoșani, 1999;
- Ciobanu Aureliu, Ciobanu Gh. Contantin,,*Alexandre-Wilhelm Wolkenberg, primul editor cartofil din Basarabia*”, Chișinău, 2014;
- Daniliuc Ioan, *Ghid de maximafilie*, Editura AXA, Botoșani, 2003;
- Dănescu Marcel, *Filatelie de la A la Z*, Editura Sport-Turism, București, 1897;
- Dragomir Kiriace, Surpățanu Aurel, *Catalogul mărcilor poștale românești – 1974*;
- Dragomir N. Silviu, *Istoria cartofiliei românești*”, București, 2010;
- Gorovei Artur, *Monografia orașului Botoșani*”, Institutul de Arte Grafice M.
- Saidman, Fălticeni, 1926;
- Greceanu Eugenia, *Ansamblul urban medieval Botoșani*, Muzeul Național de

- Istorie, București, 1981;
- Marițanu G.D. Gică, *Botoșani – Restituiri cartofile 1899-1945*", Editura Gee, Botoșani, 2017;
- Nicolau Ștefan, *Poșta și filateliștii botoșăneni*", Editura AXA, Botoșani, 2007.

Keywords: *deltiology, Botoșani, picture postcard, printing, diffusion, collecting, collectors, collections.*

THE GENERAL OBSERVATIONS ABOUT THE DELTIOLOGY (COLLECTING PICTURE POSTCARDS) FROM BOTOȘANI

(Summary)

The author has expressed a few general conclusions about the deltiology, in general, the deltiology from Botoșani especially, in last 150 years (picture postcards, printing, diffusion, collecting, collectors, collections).

The author has expressed a few general conclusions about the deltiology, in general, the deltiology from Botoșani especially, in last 150 years (picture postcards, printing, diffusion, collecting, collectors, collections).

(Summary)

THE GENERAL OBSERVATIONS ABOUT THE DELTIOLOGY (COLLECTING PICTURE POSTCARDS) FROM BOTOȘANI

Keywords: *deltiology, Botoșani, picture postcard, printing, diffusion, collecting, collectors, collections.*

- Istorie, București, 1981;
- Marițanu G.D. Gică, *Botoșani – Restituiri cartofile 1899-1945*", Editura Gee, Botoșani, 2017;
- Nicolau Ștefan, *Poșta și filateliștii botoșăneni*", Editura AXA, Botoșani, 2007.